

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščenice in upokojece.

Poklicno uradništvo v stanovski državi

Graško glasilo javnih uslužbencev, »Festbesoldeten-Zeitung«, iz katere smo že večkrat prenesli razne zanimive članke, je objavila pod prednjim naslovom razpravo, ki zanimivo osvetljuje predhodni stadij, v katerem se nahaja zdaj vprašanje avstrijskega javnega uradništva, zato članek objavljamo v prevodu:

»V Avstriji so stranke, osnovane na različnih svetovnih nazorih, izgubile svojo zgodovinsko vplivnost. Stremljenje teh strank, da bi v medsebojnem boju oblikovale državo po svojih političnih zamislih, je privedlo do take zaostitve nasprotstev, da je celo obstoj države bil že dvomljiv. Odtod je nastalo avtoritativno stremljenje, po katerem je avtoriteta vladanja države postala najvažnejša oblikujoča sila. Stanovska državna misel, ki naj se uresniči z ustavo, ima eno svojih glavnih podlag v ideji poklicnih stanov, katere je papeževa enciklika »Quadragesimo anno« oblikovala v klasično formulacijo.

Bistveno jedro poklicno stanovske ideje je misel **družabne samouprave**. Stvarna nasprotstva in različnosti interesov delodajalcev in delojemalcev, mesta in podeželja, proizvajalcev in konzumentov, naj se depolitizirajo, to se pravi, osnovne odločbe o gospodarstvu, ustavi, socialni in gospodarski politiki, naj sicer izdaja država, zato naj pa v tem okviru poklicne interesne skupine same izravnavajo nesoglasja s svojimi nasprotniki v vsakem primeru posebej. Država samo organizira in je poslednja instanca, ki odloča če se prostovoljni sporazum ne doseže. Zdaj živimo še v prehodnem času, katerega obeležuje jasno avtoriteta državne uprave. Toda že zdaj moremo sklepati o bodočem položaju poklicnega uradništva v novih državah.

Položaj poklicnega uradništva v nekdanji strankarski državi nam je vsem še v jasnem spominu. Strankarske vlade so predvsem skušale poklicno uradništvo zmerom bolj potisniti v ozadje. To se je dogajalo najprej na ta način, da so postavljali poklicnim uradnikom od strank izvoljene sosvete oz. s tem, da so zasedali vrsto uradniških mest, pripadajočih poklicnim uradnikom, s politiki, ki so bili izvoljeni na ta mesta. Kar se tiče stališča uradnikov kot delojemalcev v strankarski državi, se je pokazalo, da so se morali uradniški interesi zmerom znovali umikati interesom strank. Za politične stranke je bil vsak državljani, tudi uradnik, v prvi vrsti volilec in je igral samo v toliko važno vlogo, kolikor je določena poklicna panoga mogla zbrati primerno število volilcev, ki so bili tako sklenjeni, da so mogli vplivati na izid volitev. Ker pa ravno uradniški volilci niso bili nikdar tako trdno povezani, je vrednost uradnikov kot volilcev pri političnih strankah močno padla. Na vprašanje, če bo v novi državi za idealne in gnotne potrebe urad. poskrbljeno v višji meri, kot je bilo to v strankarski državi, je treba odgovoriti, da so v reformi uprave vsebovani pogoji, ki opravičujejo take nade.

Vodilna misel nove stanovske ustave je izločitev strankarske politike.

Že to dejstvo samo znači za skupnost in za uradništvo izreden uspeh. Ta je v tem, da bodo v bodoče nečestilne moči, ki so bile doslej zaradi medsebojnega strankarskega bojevanja povezane, odslej svobodne za ustvarjanje in gospodarsko delovanje. Sicer bi mogel kdo oporekati, da bodo tudi v novi stanovski državi še postojala nasprotstva interesov in boji med stanov. To je res, zakaj ni je države, v kateri se ne bi neprestano vršili boji gospodarske interese, boj ne bo več kot v strankarski državi, sam sebi namen, temveč bo v bistvu stremenje po izravnavi gospodarskih interesov.

Kar se tiče položaja uradnika kot nosilca državne oblasti v novi državi, more povratek avtoritativnega vladanja na poklicno uradništvo samo ugodno učinkovati. Če uživa vlada avtoriteto, potem samo po sebi tudi avtoriteta organov, katere ta vlada postavlja, ostane neokrnjena in pomembna. Nikakor ne smemo prezreti, da je strankarska država že po svojem sestavu imela dovolj povoda, da je potiskala poklicno uradništvo v ozadje. Pri avtoritativnem načinu vladanja je prav narobe. Vlade v stari državi so se opirale na stranke, nasproti temu bo pa vlada v novi državi nadstrankarska in mora zato v objektivnem poklicnem uradništvu najti enega svojih poglavitnih temeljev. Koliko se bodo javnemu uslužbenstvu kot »poklicnemu stanu« v novi državi priznale pravice do sodelovanja v javnem življenju, zavisli od organizacije poklicnih ustanov, ki se bo izvršila v najbližnji bodočnosti. Skupnost »javne službe« bo brez dvoma obsegala vse uslužbence države, dežel in občin, izmed katerih se prvi dve kategoriji že zdaj v ustavi brez izjeme nazivata kot »državni uslužbenci«. Ta združitev bo pri javnih uslužbencih povzročala manj težav, kot pri drugih poklicnih stanovih, ker gre tukaj izključno za delojemalce, katerim stoji kot nasprotje država, celokupnost, v svojstvu delodajalca. —

O organizaciji avstrijskega javnega uslužbenstva v opisanem smislu, ki se mora po novi ustavi v kratkem izvesti, bomo v daljšem članku še poročali. Ureditve avstrijske stanovske države bo imela seveda za položaj javnega uslužbenstva dalekosežne posledice, o katerih si še danes najbrž nihče ni prav na jasnem. Vsekakor je pa avstrijski poizkus, ki je v bistvu posnet po italijansko fašističnem vzoru korporacijske države, vreden pozornosti in proučevanja. Že danes pa moremo reči, da je bil položaj avstrijskega javnega uslužbenstva pod političnimi režimi zadnjih let zelo težaven, tako da si more javno nameščenstvo v Avstriji od nove stanovske ureditve obetati vsaj delno izboljšanje svojega moralnega, družabnega in gnotnega položaja.

risti; na primer: razne tovarne (sladkorja, svile itd.). Splošni koristi služijo pridobitna podjetja na ta način, da zadovoljujejo kolektivne (skupne) potrebe. Sicer zahtevajo za uslužnosti, katere izkazujejo, neko odškodnino in s tem ustvarjajo izdaten vir dohodkov, za državno blagajno, ali glavni motiv in cilj jim je, da zadosti kolektivnim potrebam. To se najbolje vidi že iz tega, ker ne streme po pridobivanju čim večjih dohodkov, marveč se pogostoma zadovoljujejo le z neznatnim zaslužkom; nekatere ustanove delajo celo z deficitom, ki se pokriva iz splošnega budžeta.

Pri podjetjih, navedenih pod b), splošna korist ali sploh ne postoji, ali pa stopi popolnoma v ozadje.

Budžet podjetij prve vrste ne more biti nikdar popolnoma samostojen nasproti splošnemu drž. proračunu. Vzrok tiči v predomnaciji splošne koristi, ki ji služijo ta podjetja. Vsled tega nastane za državo nujna posledica, da krije eventualne njihove deficite iz splošnega budžeta, ker ne sme dopustiti, da bi ostale te potrebe nezadovoljene. Prav tako jim iz istega vzroka mora država vnesti v splošni budžet tudi njihove presežke, kadar se pojavijo.

Če povzamemo, kar smo skušali zgoraj pojasniti, pridemo do sledečega zaključka: podjetja pri katerih prevladujejo splošne koristi, sestavljajo sicer svoje lastne budžete, ki se pa priključijo splošnemu budžetu. Ti budžeti, ki se baš radi tega zovejo **aneksi** (priključki), nimajo svoje samostojnosti, temveč se njihovi saldi — aktivni ali pasivni — vnašajo v splošni drž. budžet.

Pač pa so budžeti podjetij druge vrste (b) popolnoma samostojni nasproti splošnemu drž. budžetu. V primeru, da bi katero teh podjetij utrpelo v poslovnem letu škodo, se mora ta pokriti iz rezervnega fonda, ali pa prenesti na prihodnje leto; v nobenem primeru pa ne sme pasti škoda v breme splošnega državnega proračuna. Če kako podjetje te vrste izkazuje primanjkljaje iz leta v leto, se mora likvidirati, ne sme se pa sanirati iz sredstev splošnega budžeta. Iz dobička, ki bi se pokazal na koncu poslovnega leta, se ustanovi rezervni fond, ki služi za pokritje eventualne škode slabih let. Samo presežek, ki ostane, čim se je v rezervni fond odvedel nanj odpadajoči del, se sme prenesti v splošni budžet.

Vsa podjetja te vrste imajo, kakor rečeno, popolnoma samostojne budžete, ki so s splošnim budžetom samo toliko v zvezi, kolikor izkazujejo presežke preko dotacije, dane rezervnemu fondu. Ti budžeti se pokažejo v budžetu drž. izdatkov in dohodkov le kot **dodatek** k splošnemu budžetu in ne kot njegov sestavni del t. j. samo kot material, iz katerega dobi parlament in narod vpogled v splošno stanje drž. financ in drž. imovine na eni strani in v rentabiliteto posameznih drž. podjetij na drugi strani.

Sedaj pa pogledimo, kaj pravi o drž. pridobitnih podjetjih in ustanovah zakon o drž. rač. iz l. 1934.

Za ustanovitev drž. pridobitnih podjetij in ustanov je predvsem potrebno zakonsko pooblastilo (§ 181.) Vsi posli drž. pridobitnih podjetij in ustanov se vodijo po načelih pridobitnega gospodarstva t. j. vse svoje izdatke morajo kriti iz lastnih dohodkov. Iz dohodkov podjetja se izplačujejo tudi amortizacije nakupljenih imovinskih objektov. Vrh tega morajo obratovati z letnim dobičkom, primeren obsegu podjetja. Od teh načel se smejo oddaljiti le tedaj, če bi le-ta utegnili biti državi v škodo. V primeru, da vrše drž. pridobitna podjetja za državo ali za druga drž. podjetja na-

ročila, dela ali uslužnosti, imajo pravico do ustrezne odškodnine, ki se določi neposredno s pogodbo. Če se sporazum ne more doseči, določi odškodnino min. svet.

Državna pridobitna podjetja in ustanove plačajo vse drž. dajatve, v kolikor niso oproščena po specialnih zakonih (§ 182.).

Drž. imovinski objekti, ki se odstopijo drž. pridobitnim podjetjem in ustanovam v stalno uporabo ali izkoriščavanje (eksploatacijo) in ki zavzemajo pretežni del posla teh podjetij, predstavljajo njihovo **osnovno glavnico**. — Gotovina, potrošni material, blago za prodajo, sirovine, polizdelki pa njihovo **obratno glavnico**. Osnovna in obrtna glavnica, če nista nabavljeni s tujimi sredstvi, tvorita s fondi vred posebna sredstva podjetja ali ustanove, ki pripadajo državi in predstavljajo imovinsko vrednost podjetja za državo (§ 183.).

Minister za finance more posameznim drž. podjetjem, če jim primanjkuje obrtna glavnica, dati začasna posojila iz drž. gotovine proti obrestim, ki jih sam določi. Prav tako morejo podjetja s privoljenjem ministra za finance, najemati kratkoročna posojila na denarnih tržiščih.

Sredstva za investicije in sredstva za povečanje obrtne glavnice, se morejo nabaviti tudi potom drž. kreditnih operacij ali potom zadolženja dotičnega podjetja na denarnem tržišču. O takih zadolžitvah odločuje ministrski svet po predlogu resortnega ministra in sporazumno s finančnim ministrom. Drž. posojila in sredstva, pridobljena s pomočjo zadolžitve, sme uporabljati dotično podjetje za povečanje svoje osnovne ali obrtne glavnice, a potrebne anuitete (letna odplačila) vnese v svoj letni budžet med materialne izdatke. (§ 184.)

Držav. pridobitna podjetja in ustanove morejo za posojila iz § 184. zastaviti svojo imovino in sicer: pri kratkoročnih posojilih po predhodnem sporazumu z ministrom za finance za investicijska posojila pa po pritrditvi ministrskega sveta (§ 185.).

Drž. pridobitna podjetja in ustanove upravlja minister za finance. Za vsako podjetje in ustanovo ali za več podjetij, ki imajo slične naloge in posle, more resortni minister po pritrditvi ministrskega sveta sestaviti upravo, ki mu je neposredno podrejena. Uprava obstoji po potrebi in obsegu iz treh do devetih članov, ki se nastavlja s kraljevim ukazom na predlog resortnega ministra. Direktor oziroma upravnik podjetja ali ustanove, je po svojem položaju član uprave s pravico glasovanja (§ 186.).

Način upravljanja, delokrog in naloge vsakega drž. podjetja in ustanove predpisuje min. svet z uredbo o organizaciji na predlog resort. ministra in po predhodnem zaslišanju ministra za finance. Uredba o organizaciji odreja: kako se sestavlja uprava, na kak način izdaja svoje odloke, predloge in mnenja, kako vrši nadzor nad celokupnim poslovanjem podjetja, katere odločbe in posli so pridržani pritrditvi ministra kot vrhovnega upravitelja, kaj se prenese v pristojnost uprave ali direktorja odnosno upravnika; kot pomožnega upravitelja podjetja in ustanove.

Z uredbo o organizaciji se ne more prenesti na pomožne upravitelje sledeče:

1. Izdajanje uredb, pravilnika in predpisov s splošno veljavo in načelnih navodil za poslovanje podjetja ali ustanove.

2. Predložitev predloga letnega proračuna, kakor tudi letnega poslovnega poročila z računom izgube in dobička.

3. Vrhovni nadzor nad poslovanjem podjetja. (§ 187.) (Dalje prih.)

Državno računovodstvo

(Nadaljevanje.)

Končno bodi omenjeno, da režiser in oskrbnik inventarja in potrošnega materiala ne smeta niti kupovati, niti biti odrejena v komisijo za nakup materiala in inventarskih stvari čl. 162. Pravilnika za delo odsekov rač. pri finančnih direkcijah br. 165.000/II en 1930. in odlok min. za finance št. 53.900 1933.

IV. Državna pridobitna podjetja in ustanove.

V splošnem razločujemo dvojico vrst državnih podjetij: a) pridobitna podjetja, pri katerih prevladuje **splošna** korist na primer: a) pošta, telegraf, železnice itd., b) podjetja, pri katerih prevladujejo **individualne** ko-

Pokojnina uradniških pripravnikov

Načelna odločba drž. sveta.

O vprašanju, da-li so uradniki pripravljanih skupin iz uradniškega zakona od 31. julija 1923 s tem, da so dobili plače uradniških pripravnikov po § 250 uradniškega zakona iz leta 1931, izgubili značaj državnih uradnikov in možnost, da si pridobijo pravico do pokojnine, ko dovrše 10 let učinkovite državne službe, je državni svet na svoji splošni seji dne 11. junija 1934. razpravljal in izdal pod števil. 16.261/34 načelno odločbo, katero je utemeljil takole:

»Uradniški zakon iz leta 1923 je delil državne uslužbenke na uradnike, zvančnike in služitelje. Uradniki so bili po kategorijah razdeljeni skladno s svojo šolsko izobrazbo, v kategorijah pa po skupinah, katere so se spet delile na pripravljalne, pomožne in glavne, to pa po praktični izobrazbi posameznih uradnikov in po poslih, ki so jim bili zaupani. Razen tega je ta uradniški zakon delil uradnike načasne in stalne. V prvih treh letih je bila uradniška služba, kakor je bilo že povedano, časna, a kasneje je uradnik ob določenih pogojih dobil stalnost. Ves čas časne službe je uradnik mogel služiti samo v najnižji (pripravljalni) skupini svoje kategorije. Imel je najnižjo stopnjo osnovne plače in samo 60% položajne plače in služba se mu ni vračunala za pokojnino. S tem, da je dobil uradnik stalnost, kar se je ugotovilo z odlokom je takoj dobil 100% položajne plače, avtomatsko je dobil tisto stopnjo osnovne plače, ki je ustrezala celokupni njegovi dotedanji državni službi, ves čas časne službe se mu je računal za napredovanje in pokojnino in mogel je takoj napredovati iz pripravljalne v pomožno skupino svoje kategorije. Toda zato niso še vsi stalni uradniki imeli tudi pravico do napredovanja v pomožno skupino. Izpolnjevali so samo pogoje, a od volje in uvidevnosti njihovega resortnega ministra in od proračunske možnosti je bilo odvisno, da li so napredovali ali ne. Tako se je dogodilo, da je uradniški zakon iz leta 1931 našel mnoge stalne uradnike v pripravljanih skupinah, ko je stopil v veljavo, čeprav so si dotični bili pridobili stalnost in so bili polnopravni uradniki s pravico do pokojnine.

Uradniški zakon iz leta 1931 je drugače razdelil državne uslužbenke. Razdelil jih je na uradnike, uradniške pripravnike, zvančnike in služitelje. Glede uradnikov je zavrnil razdelitev in kategorije in na pripravljalne, pomožne in glavne skupine in je izvedel samo razdelitev na skupine po strokah in zvanjih, odpravil je pa prejšnjo razdelitev plače na osnovno in položajno. Novi zakon je določil, da more biti redno postavljen na neko uradniško mesto le dotični, ki je prej bil v pri-

pravljani službi, katera traja najmanj 3 leta. Uradniške pripravnike — državne uslužbenke sui generis — ni razdelil na uradniške skupine, temveč jim je določil posebne prejemke po strokah in po draginjskih razredih ter jih izključil od pravice do pokojnine kot take. Za njihovo pripravljano službo je določil, da se vračuna v pokojnino šele kadar pripravnik neposredno dobi službo ali uradnika, zvančnika ali služitelja.

Po tem je torej znatna razlika med uradniškimi pripravniki po zakonu iz leta 1931. in stalnimi uradniki pripravljanih skupin po zakonu iz leta 1923. Med tem ko prvi sploh niso državni uradniki, niso razporejeni po uradniških skupinah, ne morejo napredovati v prejemkih, niti dobiti povišek in sploh nimajo pravice do pokojnine, so drugi polnopravni uradniki, razporejeni so po uradniških skupinah, napredujejo po stopnjah osnovne plače skladno s skupno svojo državno službo in imajo pravico do pokojnine ter se jim celokupna državna služba, tudi časna, načeloma računa za pokojnino, čeprav so ostali v pripravljanih skupinah. Nasproti temu so pa prejšnji časni uradniki pripravljanih skupin, razen polnega uradniškega naziva skoro popolnoma v vsem izenačeni z današnjimi uradniškimi pripravniki, zlasti pa, kar se tiče pravice do pokojnine.

Novi uradniški zakon je izvršil preureditev uradniških položajev in zvanj in v § 249 vzporedil dotedanje skupine raznih kategorij z novimi skupinami, prejšnje pripravljalne skupine I., II. in III. kategorije je pa vrgel iz razporeditve oziraje se na novo ustanovo uradniških pripravnikov, tako da bi se po novem zakonu morala izdati določba, s katero naj bi se uredil položaj dotedanjih uradnikov pripravljanih skupin. To je v neki meri storjeno s predpisom § 250, ki se nahaja med prehodnimi in zaključnimi določili in ki je odredil, da dobivajo dosednji uradniki pripravljanih skupin plače uradniških pripravnikov po § 23. Da pa ti uslužbenki ne bi bili morda gmotno oškodovani, je bila k temu izdana določba § 259, čeprav tudi ona popolnoma ne ščiti prejšnjih stalnih uradnikov pripravljanih skupin, ker so isti napredovali avtomatsko po stopnjah osnovne plače. Pri tem ni bila izrečeno storjena razlika med prejšnjimi časnimi in stalnimi uradniki. Toda, ker je s predpisom § 250 u. z. izrečeno določeno samo to, da ti uradniki dobivajo plače uradniških pripravnikov, se za prejšnje stalne uradnike pripravljanih skupin nikakor ne more smatrati, da so samo s tem edinim predpisom dobili tudi vse lastnosti današnjih urad-

niških pripravnikov, izgubili vsa prejšnja že pridobljena prava in da se morajo zanje uporabljati predpisi novega uradniškega zakona in da se njihova služba ne more smatrati za službo iz 1. odst. § 113 kot kvalificirana za pridobitev pravice do pokojnine, temveč nasprotno, da je ista še naprej ostala uradniška služba po tem predpisu in po predpisu 1. točke § 116.

Zato je državni svet izdal naslednjo načelno odločbo:

Delovanje organizacije upokojencev

Društvo državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani prav živahno deluje v korist svojega članstva in vsega stanu državnih upokojencev sploh. Društveni odbor ne zamudi nobene prilike, kjer bi mogel storiti kaj v proslah članstva. Zato budno spremlja vse pojave in skuša preprečiti ali vsaj omiliti vse udarce, ki zadevajo upokojence. Odbor vlaga na odločujoča oblastva dobro utemeljene spomene in prošnje ter opozarja na najbolj kričeče primere, kjer so upokojenški interesi najtežje prizadeti. V konkretnih primerih posreduje na prošnje članov pri oblastvih, zlasti pri finančni direkciji. S posebno vnetostjo se pa trudi odbor, da ob sleherni možni priliki obvešča odločujoče državne činitelje o težnjah in potrebah državnih upokojencev.

Precej po nastopu novega bana, g. dr. Dinka Puca, se mu je Društvo drž. upokojencev(en) v Ljubljani predstavilo po deputaciji, katero so tvorili podpredsednik g. Ivan Vidmar, tajnik g. Anton Spendé in odbornik g. Rajko Mlejšnik.

Odposlanstvo je g. banu najprej izrazilo čestitke k imenovanju in ga hkrati naprosilo, da bi podpiral pri osrednji vladi težnje vsega upokojenškega stanu, katere zastopa društvo. Odposlanstvo je izročilo g. banu spomenico vseh banovinskih organizacij drž. upokojencev glede dovolitve trajnih železniških legitimacij za polovično vožnjo. To spomenico smo objavili v predzadnji številki našega lista. Odposlanci so naglašali, da so upravičenost te prošnje priznali že razni bivši finančni in prometni ministri. Država bi brez slehernih žrtv z ugoditvijo ti skromni želji le pridobila, ker bi upokojenci potovali v mnogo večjem številu kot doslej. — Tudi so zastopniki opozorili g. bana, da so zadnje odločbe o znižanju draginjskih doklad in nagrad zlasti občutno zadele ravno upokojence oz. njihove žene in samske otroke. S temi znižanji se je že itak do skrajnosti hudi gmotni položaj upokojencev še močno poslabšal, tako da upokojenci životarijo v skrajni revščini in stiski. Njihovi pokojninski prejemki so že davno padli pod eksistenčni minimum, tako da je vsako nadaljnje zniževanje

»Stalni državni uradniki pripravljanih skupin po uradniškem zakonu iz leta 1923, čeprav so bili po predpisu § 250 uradniškega zakona iz leta 1931 prevedeni na prejemke uradniških pripravnikov, s tem niso izgubili značaja državnih uradnikov in imajo pravico do pokojnine kakor hitro izpolnijo 10 let učinkovite državne službe neoziraje se na predpise 4. odst. § 113 oz. 2. toč. § 116 uradniškega zakona od 31. marca 1931.«

nemogoče, tem bolj pa je potrebno čimprej izenačenje pokojnin starih upokojencev, ki komaj še eksistirajo. — Izjavili so odposlanci g. banu tudi, da bodo v najkrajšem času izročili vsem pristojnim oblastvom obširno spomenico, ki bo vsebovala razen: I. izenačenja pokojnin staroupokojencev in II. železniških legitimacij še vse ostale težnje stanu upokojencev, kot so zlasti: 1. odprava kuluka, 2. črtanje predpisov, ki upokojencem ne dovoljujejo zaposlitve pri avtonomnih oblastvih oz. jim znižujejo prejemke, 3. omiljenje uredb o draginjskih dokladah, 4. olajšanje izplačevanja pokojnin v inozemstvo in 5. rednejše ter točnejše nakazovanje pokojninskih prejemkov sploh.

Ban g. dr. Puc je izvajanja društvenih zastopnikov pazljivo poslušal in sprejel spomenico o železniških ugodnostih. Izjavil je deputaciji, da bo storil na odločujočih mestih vse, da se utemeljenim prošnjam upokojencev čimprej v celoti ugodi. Njihove težnje bo zmerom podpiral, kolikor mu bo le mogoče in jih bo priporočal v Beogradu. Končno je zastopnikom društva izjavil, naj se le vselej z zaupanjem nanj obračajo, ker jim bo vedno skušal ustreči.

Zastopniki Društva drž. upokojencev(en) v Ljubljani so se poslovili od gospoda bana s prepričanjem, da je resničen zaščitnik in prijatelj vseh državnih upokojencev.

Društvo je pa nekaj dni nato poslalo posebno deputacijo tudi k ministru za socialno politiko in narodno zdravje, gospodu drju D. Marušiču. Tudi njemu je društveno odposlanstvo predložilo vse poglavitne težnje in prošnje in mu prav tako izročilo že navedeno spomenico o železniških legitimacijah.

Minister g. dr. Marušič je odposlanstvo prav ljubeznivo sprejel, se podrobno zanimal za društvene razmere in delovanje ter končno obljubil, da se bo vsekar zavzemal za opravičene težnje državnih upokojencev. Zagotovil je odposlance, da se morejo v tem pogledu vselej zanašati na njegovo pomoč. De-

Obleke kemično čisti, barva, plislra in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Francis Garco:

Trott

Za mizico v mali kavarni, kjer je ob četrtkih zvečer sprejemal sebi enake, je Evariste Clément za nekega naročnika, ki se je nato pod napisano podpisal, pisaril neverjetne bedarije. »Kneginja... Evaristovo pero je polzelo po zaniknem, sivem, nečrtanem papirju, katerega je uporabljal v velikih količinah... kneginja je iztrgala svojemu podlemu ljubimcu iz rok orožje, katero je ta za trenotek nameril nanjo, in...«

»Oprostite!« je tedaj povprašal ubog starec od sosednje mize, kateremu so dolgi lasje in navdahnjenja polni pesniški obraz Evaristov zbudili pozornost, »delate za časopise?«

»Seveda!« je važno odvrnil Evariste in si segel v grivo.

»Ah, ljubi moj gospod,« je menil nato stari ubožec, »ne bi morda...«

»Kaj neki?«

»Ah, to vam je cela zgodba, dragi moj gospod!«

Evariste je molčal.

»Ah, ljubi gospod!« je pričel oni, kakor da se mu hoče očitno izpovedati, »nisem bil zmerom tak brodolomec, kakršnega me zdaj vidite pred seboj. Drznem si celo trditi, da bi bil, če bi v tistih časih mogel samo slutiti položaj, v katerem se trenutno nahajam, bil pri ureditvi mojih zadev pač spretnejši. Zlasti bi bil napram nekemu gospodu Pavlu, katerega — sam Bog vé — res ne morem pohvaliti, mnogo previdnejši! Tisti gospod Pavel me je na-

govoril, da sem blizu bulvarjev kupil neko kopališče. Imenitna stvar, ljubi gospod, ki me je pa docela pokopala iz tega lepega vzroka, ker za njega dni navada, da bi se bili ljudje kopali razen ob nedeljah, na Francoskem še ni bila tako razširjena, kakor je danes. Govorim o letu 1900.«

»No, le dalje!« je rekel gospod Evariste, ne da bi se kaj razburjal.

»Tako sem bil torej lastnik sijajnega kopališča s prhami, sredi Pariza,« je z enakovrednim glasom nadaljeval stari in pri tem mahal z rokami, »in s številnim strežniškim osebjem, z maserji, specialisti za nego nog in drugimi obdan, da ne govorim o gospodični v blagajni in o tekaču v rdečem fraku, ki je imel na glavi plitko čepico. Vsi moji ljudje so bili odlično izučeni, to pa že moram reči! In lahko bi bil še zmerom sredi teh dostojnih uslužbencev, če bi bili prišli gostje, na katere sem čakal. Toda prišel je...«

»... polom!«

»Da, prava katastrofa, res je!... Tako, da sem moral drugega za drugim odpustiti vse nastavlence in sam kadil pipico v blagajni. Moj pes Trott mi je pri tem delal družščino in me ogledoval. Zagabilo se mi je. Kaj naj bi bil dejal Trott? In kaj naj bi bil vendar on mogel storiti, da bi spravil zadevo v red? Prav nič, mar ne?...«

»Ne, prav res nič!« je moral Evariste pritrditi z resnim glasom.

»Ah, ljubi gospod,« je tožil stari, »če bi vsaj ne bi bil nič storil in pustil Trotta pri miru, pa bi ga še danes imel! Ampak, poglejte, sprva se mi je Trott smilil, nato me je spravljal v jezo, nato skoro v blaznost, nato... in nato... ah, jaz sem pa

že prava zguba!... Ko sem tako gledal Trotta, ki je kar po ves dan brez opravila čepel pred menoj, mi je prišlo na misel, da bi se malo raztresel z njim. — Sèm! sem ukazal. Takoj je pridna žival prišla in mi lizala roko. Kasneje sem ga priučil vseh mogočih reči... Tedaj sem odkril iz gole pokvarjenosti, dragi gospod, da bi mogel iz Trotta narediti čudovito žival, če bi ga tako vzgojil, da bi izpolnil vsak moj ukaz ravno narobe. Poklical sem ga in ni več prišel... marš, stran! sem ukazal in že je ta šmentana žival prilezla z repom mahaje k meni. Nadaljeval sem z vzgojo. Treba mi je bilo le zaklicati: Danes ne maram brati časopisa! Ne, nobenega ne bom bral!... že je pridiral Trott, mi prinesel časopis in mi ga položil v roke s tistim izrazom divjega in genljivega veselja, katerega ni imel še noben drugi pes.

Na vse zadnje, končal bom zgodbo, sem zaprl kopališče, ker sem se zagabil sam sebi in se mi je priskutil posel, ki je tako slabo uspeval... Bil je zimski večer brez dežja, večer katerega se bom spominjal vse svoje življenje, dragi gospod!... Imel nisem niti groša več in šel sem po bulvarju. Ah, sem si mislil, Trott ti je pa vendar ostal in pridnega psa lahko razkazuješ ljudem v kakem cirkusu.

Pomislite, to bi bil vendar vir dohodkov!... Mar ne? Ali vsaj neke vrste poslednjega in goljufivega upanja, katerega sem se oklepal... No, dobro! Na vogalu Rue Lafitte sem hotel preko na hodnik na oni strani... Pes je tekel za menoj... Grem torej čez cesto in se obrnem... In kaj zagledam, spoštovani gospod? Omnibus, ki vozi na progi Madeleine-Bastille...

Sèm! sem zaklical Trotta, ker sem čisto pozabil, kakšno žival sem naredil iz njega... Trott je pogledal mene... nato je pogledal omnibus!...

»No, in omnibus?«

»Ga je zmečkal!«

Evariste Clément je pomežiknil s svojimi očesi, opazoval starca in se vrnil brez besede, ker ni ljubil šal take vrste, k svojem nevaležnemu in literarnemu delu, za katero so mu plačevali po grošu od vrste.

Fr. Boutet:

Sosed

Tisto nedeljo se je gospa Helena pričela pripraviti s svojim možem že medtem, ko se je komaj začel oblačiti. Helena je bila temnolasa, živahna oseba. Zmerom glasneje ji je vrelo iz ust. Tedaj je gospod Bruidé navdahnila nesrečna misel. Obkel se je, ošinil ženo z dolgim ledenim pogledom, jo pustil v sobi in odšel na balkon.

Preteklo je pol minute. Helena je od znotraj zaklenila steklena vrata. Gospod Bruidé se je tresel od jeze. Gospod Bruidé je sedel ujet na svojem balkonu v tretjem nadstropju. Izprva ni hotel pokazati, da je ves iz sebe. Toda ogorčenje je zadušilo v njem občutek dostojanstva. Poskušal je trkati, da bi mu odprla.

Tisti hip je zaslišal, kako je zaloputnila vrata v prednji sobi. Helena je odšla iz stanovanja in res je videl, ko se je nagnil čez ograjo, kako je s svojim zelenim klobukom stopila iz hiše.

putacija se je g. ministru za ljubeznivost in naklonjenost zahvalila in odšla z zavestjo, da bo tudi g. minister vselej zagovarjal njeno opravičeno stališče.

Po zastopniku se je Društvo državnih upokojujencev(enk) v Ljubljani zad-

nje dni udeležilo tudi sestankov ljubljanskega državnega in samoupravnega uslužbenstva, na katerih se je določilo stališče javnih nameščencev glede na izbiro kandidatov za prihodnje skupščinske volitve.

Viktor Pregelj:

Naša zadruga

K občnemu zboru ljubljanske Nabavljalne zadruge.

Čeprav je morda dolgočasno čitati suhe statistike, vendar mi bodi dovoljeno razgrniti pred vami bilanco naše zadruge in dodatki nekatera interesantna pojasnila.

Kakor vemo je naša zadruga plod štirinajstletnega dela odborov, prav posebno pa sedanjega odbora, kateremu je z vestnim in zvestim sodelovanjem velike večine zadruginih članov uspelo, da je povečal kapital in s tem moč zadruge.

Vzporedno z drugimi činitelji je v zadrugi rastle tudi članstvo, v početku počasi in previdno, v novjšem času pa že dokaj živo. V začetku januarja 1934. leta je bilo namreč 1513 članov z 1516 vpisanimi deleži. V teku leta 1934. je pristopilo 186 novih članov, prestalo je pa članstvo 46 članom. Vzrok prestopa članstva je bodisi smrt ali pa odselitev in območje drugih zadrug.

Na dan bilanciranja je štela zadruga 1653 članov z 1656 vpisanimi deleži in imela vplačanih Din 162.934,50 deležev. Pri desetkratnem jamstvu bi bila torej kreditna sposobnost zadruge, upoštevajoč Din 346.042,01 rezervnega fonda Din 1.750.976,51. Pri tej kreditni sposobnosti pa ima zadruga sledeče upnike in sicer: Zvezo nabavljanih zadrug drž. uslužbencev po tekočem računu Din 724.523,—, a po skadentnem kreditu Din 47.383,—, dočim dolguje vsem ostalim upnikom Din 29.566,76.

Iz tega sledi, da bi preostalo neizrabljene kreditne sposobnosti še Din 949.502,51. Če vzamemo pri tem v poštev naložbe pri poštni hranilnici v znesku Din 33.599,88 in pa dolg ostalih dolžnikov, brez dolgovanja dolžnikov zadrugnikov, v znesku Din 193.107,82 vidimo, da je kreditna politika zadruge zdrava in vse hvale vredna. Nekoliko manj razveseljivo je pa stanje dolgov dolžnikov zadrugnikov, ki izkazujejo v bilanci vsoto Din 438.712,76 potem, ko so se že zmanjšali za povračilo članom od čistega letnega prebitka v vsoti Din 170.040,74. Tako visoko stanje dolgov so zakrivali v prvi vrsti le člani in samo veliki skrbi in omejitvi zadolževanja od strani uprave se ima zadruga zahvaliti, da je ta vsota v primerni relaciji z ostalimi bilančnimi postavkami. Želeti bi bilo, da bi člani vestneje izpolnjevali svoje obveze napram zadrugi, uvidevnejši člani pa, katerim to materialne prilike dopuščajo, naj bi čimprej in popolnoma prešli h gotovinskem nabavljanju potrebščin.

Gospod Bruide je tresoč se od jeze, ostal na balkonu. Že je hotel razbiti steklo v vratih. Toda zbal se je, da se rani.

Gospod Bruide je iz svoje ječe gledal na cesto. V glavi so se mu motale misli: maščevanje, odhod, ločitev!

»Lepo vreme je danes!« mu je zdajci zadonelo na uho.

Čokat močiček z dobrovoljnimi očmi je stal poleg nje, naslonjen ob železno ograjo, ki je ločila balkon od sosednjega.

Gospodu Bruidu res ni bilo do pogovora. Toda nesreča ga je omečila:

»Na takemle balkonu človek lahko po cele ure uživa...«

»Res je,« je pritrdil močiček. Nato je uslužno dodal: »Saj vendar veste, če želite oditi, lahko greste skozi moje stanovanje! Ograja ni visoka, in če prinesem dva stola...«

»Ne razumem vas,« je odvrnil gospod Bruide in jezni obraz mu je zalila škrlatna rdečica.

»Pač, pač,« je nežno vztrajal sosed. »Prav dobro vem, da vas je milostiva gospa zaprla.«

Gospod Bruide ni odgovoril. Preklinjal je Heleno. Prevzel ga je občutek globokega sramu. Njegova smešnost postaja že znana ljudem!

Močiček ga je plašno postrani pogledal:

»Ste hudi? Oprostite, morda se ne bi bil smel vmešavati, toda rad bi vam bil na uslugo. Ugajate mi. Prvič sem tudi jaz uradnik. Tudi jaz sem podravnatelj in upam, prav tako kot vi, da postanem na vse zadnje še ravnatelj.«

V blagajni se je nahajalo na dan popisa Din 18.505. Pri popisu se je ugotovilo blaga v sledeči vrednosti: spece-rijskega blaga je bilo za Din 566.756,67 dočim je bilo kuriva Din 26.507,60. Če vzamemo v poštev promet blaga v trgovini Din 4.306.999,44 vidimo, da se je blago v trgovini izmenjalo povprečno 7 in pol krat. Temu je vzrok konstantno rastoči promet v zadrugi.

Interesantno bi bilo podati porast prometa glavnih predmetov, ki pridejo pri prodaji v poštev. Tako je bilo prodane v l. 1932. skupaj 103.924 kg moke vseh vrst. V letu 1933. je ta količina narastla na 161.585 kg, v letu 1934. pa celo na 180.290 kg moke. Riža je bilo prodane v letu 1932. skupno 12.519 kg, v letu 1933. je narastla količina prodane riže za na 15.896 kg in v letu 1934. pa na 17.928 kg. Pražene kave, ki je v letu 1932. zadruga še ni vodila v večjih količinah, je bilo predlani prodane 530 kg, dočim se je minulo leto ta količina povečala in dosegla 1911,50 kg. Sladkorja je bilo izdanega v letu 1932. skupno 47.600 kg. V letu 1933. se je ta količina že povzpela na 59.210 kg in lani dosegla 68.915 kg. Testenine so pokazale v letu 1932. vsega skupaj 4282 kg prometa, v letu 1933. se povečale na 5857 kg in se povzpela v l. 1934. na skupno 7161 kg. Tudi pri masti se vidi porast v prometu. Od 5.016 kg v letu 1932. se je zvišala v letu 1933 na 8.624 kg in dosegla v letu 1934. že 9.001 kg. Naj navedem še milo, ki je porastlo od 8.417 kg v letu 1932., na 10.440 kg v letu 1933. in doseglo v letu 1934. skupno 11.750 kg.

Pri navedeni zalogi blaga je bil ugotovljen dohodek na blagu 477.619,60 Din. Ker je od te vsote že odšteto povračilo od čistega prebitka članom, se vidi, da je zadruga z ozirom na promet zaračunavala 16% za režijo, ki je znašala v primeru s prometom prodane blaga 6,9%. Če vzamemo v poštev 6% povračilo vidimo, da čisti prebitok Din 14.886,27, ki ga letošnja bilanca pokaže, približno odgovarja.

Kot premoženje zadruge figurirajo v pasivi še skladi, ki sestojijo iz pokojninskega, kreditnega, za kulturne in humane cilje, za članske namene in za nagraje uslužbencev. Z rezervnim fondom znašajo skladi Din 472.959,20, kar je za kratko dobo obstoja zadruge in z ozirom na težave, s katerimi se je v početku zadruga borila, vsekakor zelo lep uspeh. Nekaj tega zadruginega premoženja je naloženega v inventarju, ki znaša po 10% odpisu od prvobitne

»Odkod pa poznate moje razmere?« je vprašal gospod Bruide ves osupel.

»Seveda — da — ker sem — vaš sosed — saj razumete. Zidovi v naši hiši so tako tenki in jaz slišim prav vse. Zvečer ste v jedilnici — jaz prav tako! Tudi v spalnici prav vse razumem. Torej kadar se z milostivo gospo pogovarjata, prislušujem — no in to je zabava! Človek res ne ve, kaj naj bi zvečer počel. Tako sem obe ti leti, odkar sem vaš sosed zmerom sproti o vsem poučen.«

Bruidova jeza je izbruhnila na dan. »To je vendar nesramno vohunstvo!«

»Nikar, nikar,« ga je sosed prošeče prekinil, »sprva sem slišal vse, ne da bi bil sam hotel, nato vam prisežem! Če je človek na vsem ljubem svetu čisto sam, brez žene, brez sorodnikov, brez prijateljev... staram se sam samcat. Ko sem vas zaslišal, se mi je zazdelo, da sem dobil družbo. Naslonim se na steno in sem kakor član vaše družine.«

Molčala sta oba. Gospod Bruide si je ogledoval tega moža, ki je o njem vedel največ na svetu in mu je bil vendar tako tuj. Polastila se ga je nejevolja, hkrati ga je pa prevzelo čuvstvo naklonjenosti, kakor napram prijatelju, pred katerim človek nima nobenih skrivnosti.

»Ampak če se vam morda slučajno kedaj zvečer zazdi,« je nadaljeval močiček, »prav rad pridem za pol urice k vam. Samo na zid potrkaite. — Sicer pa se je pravkar vrnila milostiva gospa! Ne bo vam treba jesti samim, vi srečnej...«

vrednosti Din 145.777. Od stroškov za adaptacije, ki znašajo še Din 23.404, je odpisanih 25% od prvotnega zneska adaptacij. Tako velika postavka je odpisana zato, ker nam to omogoča prividna najemnina, ki je v tej odpisni postavki zapopadena in ki znaša ne polnih Din 2000 mesečno, kar je z ozirom na lokale, ki jih uporabljamo, primerno. Če vzamemo v obzir še deleže pri Zvezi nabavljanih zadrug Din 8.000 in pa prehodne aktivne bilančne postavke Din 2.995,25, ki sestojijo iz vnaprej plačane zavarovalnine in telefonske pristojbine ter prehodno pasivno bilančno postavko Din 5.113,25, katero tvorijo izdatki za dolžne plače in razsvetljavo, smo obdelali celo bilanco, vsa aktiva in vsa pasiva.

Sedaj pa prav na kratko še nekaj interesantnosti, ki izvirajo iz te bilance. Skupnih sredstev, s katerimi zadruga posluje, ima le-ta 1.437.368,46 Din. Od teh je tujih sredstev Din 928.391,95, a lastnih 508.976,51. Lastnih sredstev je torej 35,50% celokupnih zadruginih sredstev. Če opazujemo kolikokrat so se ta skupna sredstva preobrnila v zadrugnem prometu vidimo, da so se ista okrenila 3,6 krat v enem letu. Torej tudi zelo lep uspeh.

Takšno je bilo stanje naše zadruge na dan 5. januarja 1935. Uspeh, ki ga kaže zadruga, je z vsakim letom bolj in bolj zadovoljiv. Sedaj je samo še na

Ob nastopu novega fin. direktorja

Z ukazom kraljevega namestništva je bil dosedanji pomočnik direktorja dravske finančne direkcije, gospod Avgust Sedlar postavljen za finančnega direktorja v Ljubljani. Svojo novo službo je nastopil že dne 9. marca in prevzel vodstvo direkcije.

Novi finančni direktor se je rodil v Laškem kot sin zavedne slovenske trške rodovine. Pravne nauke je dovršil na univerzi na Dunaju. Na izrečno željo kesnejšega edinega slovenskega ministra v Avstriji, dr. Ivana Žolgerja je g. Sedlar stopil začetek leta 1904. v politično službo pri deželni vladi na Koroškem in bil dodeljen okrajnemu glavarstvu v Beljaku. Ob priliki deželnozborskih volitev leta 1904. je stal v ozkih stikih s slovenskimi političnimi organizacijami na Koroškem, kar je zbudilo pri koroškem Volksratu vihar ogorčenja. Da kot zaveden Slovenec na Koroškem ni mogel ostati še naprej v politični službi, je jasno.

Še istega leta 1904. je vstopil g. direktor Sedlar v finančno službo pri finančnem ravnateljstvu v Ljubljani, kjer je služboval dobrih 5 let. Nato je sprva kot šef davčnih referatov služboval v Črnomlju, Krškem in Novem mestu, malo pred prevratom leta 1918. je bil premeščen kot šef davčnega okrajnega oblastva v Celje, kjer je ostal 4 leta. Iz Celja je odšel v Maribor, kjer je prevzel vodstvo davčnega okrajnega oblastva in leta 1929. novo ustanovljenega finančnega inspektorata v Mariboru. Od tod je bil konec 1930. premeščen k drinski finančni direkciji v Sarajevo, odkoder se je leta 1932. vrnil v Ljubljano kot pomočnik finančnega direktorja.

Novi finančni direktor, g. Avgust Sedlar pozna iz dobe svojega službovanja širom Slovenije razmere po vseh

članih, da podpro to našo gospodarsko ustanovo s tem, da bodo skušali pridobiti vsak vsaj še po enega novega člana, ki vse svoje potrebe krijejo le v zadrugi. S tem bo vsak pripomogel samemu sebi do koristi, ker, čim več bo članov, tem večje količine bo zadruga nabavljala, v zvezi s tem bo pa mogla doseči povolnejše cene ter bo lahko nudila svojim zadrugnikom blago globoko izpod običajnih cen.

Natančnejša pojasnila in obvestila pa more dobiti vsak član naše zadruge na njenem rednem občnem zboru, ki bo v petek dne 22. t. m. Tam ima tudi sleherni zadrugnik možnost in pravico, da stavlja predloge, kako naj bi se delovanje zadruge še izboljšalo in izpopolnilo.

Občni zbor zadruge je zadrugarski parlament, kjer daje odbor račun in kjer si člani volijo vodstvo. Udeležba na občnih zbora je poglavitna pravica članov, hkrati pa tudi njihova dolžnost. Saj gre za njihove koristi, za važne njihove interese. Zato: kdor ima kake nasvete, predloge, pritožbe ali očitke, naj pride na občni zbor! Zdrava, tvorna in dobrohotna kritika je vselej dobrodošla, ker gradi, ker pomaga in sodeluje.

Vseh nas dolžnost pa je, da svojo zadrugo podpiramo, krepiamo, branimo. Le v skupnosti je moč, le v edinstvu je rešitev in uspeh!

kraji naše banovine. V funkciji pomočnika finančnega direktorja je imel dovolj prilike, da se je kar najpodrobneje seznanil z gospodarskimi in socialnimi razmerami vseh slojev prebivalstva iz vseh delov dravske banovine.

V vseh krajih, kjer je služboval, si je novi g. finančni direktor zaradi svojega koncilijantnega in vseskozi objektivnega poslovanja pridobil splošne simpatije široke javnosti. Kot pomočnik finančnega direktorja in šef važnega odseka za neposredne davke je s svojo najstrožjo pravičnostjo in nepristranostjo v težavnih razmerah znal združiti potrebno uvidenost. V teku službovanja po raznih krajih naše banovine je g. direktor Sedlar osebno spoznal veliko število finančnih pa tudi drugih drž. uslužbencev. Kot šef se je izkazal za dobrohotnega in skrajno objektivnega predstojnika, ki ima srečo za svoje osebe. Prepričani smo, da bo vodil dravsko finančno direkcijo tako, da bodo zavarovani državni interesi, hkrati pa bo vsemu nameščenstvu olajšano življenje, ki mu je zaradi splošne krize postalo že skrajno težko.

Kakor pozdravlja vsa javnost novega finančnega direktorja g. Avgusta Sedlarja kot zares nepristranskega in neizprosnno pravičnega strokovnjaka, tako se njegovega imenovanja še prav posebno raduje vse aktivno finančno uslužbenstvo, ker pozna novega g. direktorja kot dobrosrčnega in vselej uvidnega predstojnika, ki je že tekom svojega dosedanjega službovanja ob vsaki priliki pokazal svoje globoko razumevanje za tegobe državnih uslužbencev in upokojujencev. Tudi le-ti so trdno prepričani, da se bo g. direktor Sedlar vselej zavzel za njihove upravičene težnje in jim skušal olajšati po svojih močeh njihovo itak trpko usodo.

Vestnik

Slovo fin. direktorja dr. Valjavca. Že zadnjič smo poročali, da je bil dosedanji direktor ljubljanske finančne direkcije, g. dr. Ljudevit Valjavec premeščen v listi funkciji k drinski finančni direkciji v Sarajevo. Od priljubljenega vrhovnega šefa se je vse uslužbenstvo finančne direkcije v Ljubljani poslovilo v petek, dne 8. marca. Poslovilni večer je bil prirejen v dvorani hotela Metropol in se ga je udeležilo finančno uslužbenstvo iz Ljubljane zares polnoštevilno. Zastopane so bile vse panoge finančne stroke, konceptni, davčni, računski, carinski in arhivski uradniki, uradniki finančne kontrole, zvaničniki, služitelji in dnevničarji. Zastopano je bilo tudi uradništvo državnega pravobranilstva. Od odhajajočega gospoda direktorja so se poslovili v imenu uslužbencev dotičnih panog številni govorniki, ki so vsi naglašali, da je bil g. dr. Valjavec vselej dobrohoten in nameščencem naklonjen predstojnik, ki se je zmerom zavzemal za uslužbence. Za vse nagovore se je odhajajoči g. fin. direktor

zahvalil z zadržilom, da mu bo ostalo vzgledno sodelovanje vsega uslužbenstva finančne direkcije v Ljubljani in širom naše banovine vselej v najlepšem spominu. Poslovilni večer je potekel v najlepši harmoniji. — Gospod direktor dr. Valjavec je zapustil Ljubljano dne 13. t. m. in se odpeljal na svoje novo službeno mesto v Sarajevo, kjer mu želimo čim več uspehov in zadovoljstva.

Članom ljubljanske Nabavljalne zadruge! Vnovič opozarjamo vse člane Zadruge drž. uslužbencev za nabavo potrebščin v Ljubljani, da se vrši v petek dne 22. marca občni zbor v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Zborovanje je prične ob polu osmih. Pozivamo vse zadrugnike, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo. Dnevni red smo objavili že zadnjič. Obravnavale se bodo razne, za vse zadrugnike pomembne zadeve.

Nov grob. V Ljubljani je umrl dne 3. marca t. l. upokojeni major Franc Račman, honorarni nadzornik banovinske

žrebčarne na Selu pri Ljubljani. Simpatični pokojnik je bil dolga leta zvest naročnik in prijatelj našega lista. Med znanci in tovariši je bil zaradi svojega blagega značaja splošno priljubljen. Naj v miru počiva.

Podpore vdovam in sirotam drž. uslužbencev. Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, razpisuje ob priliki 60 letnice svojega obstoja 50 podpor à 200 Din, ki jih bo podelili upravni odbor najrevnejšim vdovam in sirotam državnih uslužbencev. Nekolkovane prošnje, ki morajo biti glede navedb siromašnosti in drugih v prošnji navedenih podatkov uradno potrjene po pristojni občinski upravi, ali po pristojnem sreskem načelstvu, je vložiti najpozneje do 13. aprila 1935. na naslov imenovane kreditne zadruge.

Profesorski dom v Beogradu. Jugoslovansko profesorsko društvo je razpisalo natečaj za izvršitev načrtov za svoj dom v Beogradu. Nagrade so določene v višini 8000, 6000 in 4000 Din, odkupita pa se še nadaljnja dva načrta po 1000 Din. Načrte je poslati najkasneje do 15. aprila t. l. glavnemu odboru imenovane organizacije v Beogradu, Poenkareva ulica 25, kjer se dobe tudi potrebna pojasnila. — S tem se približuje načrt profesorskega doma končnemu uresničenju.

Povratek v službo po odslužitvi kadrskega roka. Prometno ministrstvo je izdalo odločbo da se mora v bodoče za vse osebe, ki so zapustile službo zaradi odhoda k vojakom, brezpogojno rezervirati v državnem proračunu službeno mesto, na katero se morajo postaviti po odslužitvi vojaškega roka. Ni pa nujno, da se namestijo taki

bivši uslužbenci na svojih nekdanjih mestih, kjer so služili pred vpoklicem, temveč je poglavito to, da se sprejmejo v slično, njim ustrezno službo. Če bi ne bilo proračunskega kredita, naj se kredit zahteva od gen. direkcije, sicer naj se pa odpuste iz službe slabše ocenjeni in gmotno boljše preskrbljeni uslužbenci. Za vnovični sprejem odsluženih vojakov ni treba, da se služba posebe razpiše. Morajo pa vsi uslužbenci, ki reflektirajo na vnovično zaposlitev, to izjaviti najkasneje v 6 mesecih po odslužitvi vojaškega roka. — Enake odredbe so izdala tudi druga ministrstva.

Razporeditev katehetov. Z odlokom min. sveta se veroučitelji (kateheti) na osnovnih šolah v smislu § 347, če imajo usposobljenost po 2. in 3. odst. § 45. u. z. (t. j. popolna srednješolska oz. fakultetska izobrazba), razporede po skupinah enako kakor učitelji osnovnih šol, namreč od IX. do V. položajne skupine.

Pozor sklicatelji sestankov in zborovanj! Policijska uprava je v zadnjem času opazila, da se ne posveča potrebna pozornost strogemu zakonu o sestankih in zborovanjih. Sestanke in zborovanja je treba še vedno pravočasno prijaviti in bo policijska uprava strogo pazila na to, da ne bo več nobene kršitve zborovalnega zakona, ki je, kakor znano, zelo strog ter predpisuje občutne kazni zaradi neprijavljenih sestankov in zborovanj.

Pokojninski sklad gledališkega osebja. Finančni minister je dne 21. februarja t. l. podpisal pravilnik o osrednjem pokojninskem skladu igralskega osebja gledališč v naši državi. S tem je to važno vprašanje zaenkrat kolikor toliko zadovoljivo rešeno.

delovati v korist p. t. t. uslužbenk in je zaenkrat osredotočil svoje delovanje na vprašanje odprave določb o znižanju prejemkov omoženih uslužbenk in samskih nameščenk, ki stanujejo pri starših. Ob posetu ministrskega predsednika g. Jevtiča v Ljubljani se je nudila klubu priložnost, da mu je predložil nekaj posameznih primerov

z imeni, iz katerih je bilo videti vso nesočialnost in pogrešnost teh določb. Gospod predsednik vlade je obljubil, da bo proučil vprašanje ukinitve teh določb, zlasti glede uslužbenek, ki žive pri starših. V isti zadevi živahno deluje tudi ženski pokret, ki je poslal posebno spomenico vsem odločujočim činiteljem.

Zadružne vesti

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin v Kranju. Objava. Redna letna skupščina se vrši v soboto dne 16. marca 1935. ob 19.30 v gimnazijskem poslopiju v Kranju z dnevnim redom: 1. konstituiranje skupščine, 2. čitanje revizijskega poročila, 3. odobritev poslovnika za določevanje odškodnin članom odborov, 4. poročilo upravnega odbora, 5. obravnavanje računskega zaključka za l. 1934., 6. poročilo nadzornega odbora ter predlog o razrešnici, 7. razdelitev čistega dobička, 8. dopolnilne volitve: a) v upravni odbor: 2 članov in 3 namestnikov, b) v nadzorni odbor: 2 članov in 2 namestnikov, 9. določitev zneska, do katerega se sme zadruga zadolžiti, 10. sprememba pravil in 11. obravnavanje predlogov in pritožb, ki bodo predložene upravnemu odboru pismeno do 8. marca. — Ako skupščina ob napovedanem času ne bo sklepna, se vrši pol ure kasneje in sklepa pravoveljavno pri vsakem številu prisotnih članov. — V Kranju, dne 27. febr. 1935. — Upravni odbor.

Nabavljalna zadruga v Ljubljani ima v petek, dne 22. t. m., redni občni zbor, zvečer ob polu osmih, v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti št. 22/a. Na občnem zboru se bodo razpravljale najvažnejše za-

deve zadruge, zato je v lastnem interesu vseh članov, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Iz ljubljanske Nabavljalne zadruge. Novi cenik je izšel. Priložen mu je tudi zaključni račun o poslovanju in doseženih uspehih zadruge v minilem poslovnem letu.

Lep uspeh kreditne zadruge. Kreditna zadruga drž. železnic v Ljubljani je minilo poslovno leto končala z velikim uspehom. Vloge so narasle za 1.223.000 Din, tako da so znašale konec leta 1934. že 4.560.000 Din. Novih posojil je zadruga dala zadružnikom za več kot 5 milijonov dinarjev, starih posojil je pa bilo vrnjenih za približno 3.800.000 Din. Čisti presežek znaša 144.000 Din, kar je spričo nizkih obresti za dana posojila in visokih obresti za vloge še posebej treba naglasiti. Železničarska kreditna zadruga je bila vse leto brez izjeme vselej likvidna in je imela zmerom dovolj sredstev za dajanje posojil. Posamezni delež znaša 100 Din, vpisnina pa 25 Din. Lepi uspeh te zadruge kaže, da je pri razumnem vodstvu in vzajemnem sodelovanju zadružnikov mogoče doseči tudi v današnjih slabih časih, ki v splošnem zavirajo vsak gospodarski razmah, zavidanja vredne uspehe.

Iz organizacij

Ljubljanskim zadrugarjem! Vse člane ljubljanske Nabavljalne zadruge opozarjamo, da bo v petek dne 22. t. m. občni zbor v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti. Pričetek ob polu osmih zvečer. Pričakovati je mnogoštevilne udeležbe.

Zborovanje davčnih uradnikov. Združenje davčnih uradnikov kraljevine Jugoslavije ima svoj redni letošnji občni zbor v Zagrebu, in sicer ob binkoštnih praznikih. Priprave za zborovanje vodi zagrebški odbor organizacije.

Iz poštarske organizacije. Ljubljanski pododbor Združenja p. t. t. uslužbencev ima dne 16. marca t. l. svoj sestanek, ki se vrši ob 8. uri zvečer v spodnji dvorani hotela Metropol v Ljubljani. — Celjski pododbor dravske sekcije iste organizacije ima pa svoj letošnji redni sestanek dne 17. marca ob 3. uri popoldne v mali dvorani hotela Celjski dom v Celju.

Učiteljski muzej. Glavni odbor JUU je sklenil, naj preide muzej beograjskega poverjenišтва te organizacije v last glavnega odbora, ker sekcija za mesto Beograd nima sredstev za vzdrževanje muzeja. Za vzdrževanje istega in za vzdrževanje peda-

goške knjižnice se ustanovi poseben sklad iz dohodkov »dijaškega koledarja«.

Težnje poštnege osebja. Na seji odbora ljubljanske sekcije Združenja p. t. t. uslužbencev je bilo sklenjeno, naj se na drugi redni širši odborovi seji obravnavajo tudi naslednje važne stanovske težnje: 1. režijska vožnja po železnici, 2. prevedba kvalificiranih zvanjnikov in služiteljev, 3. pregled zaradi bolezni pri napredovanjih zastavljenih uslužbencev, 4. napredovanja, 5. ureditev postopka pri ocenjanju, 6. dovolitev izrabe rednih dopustov, ki se zaradi pomanjkanja osebja ne morejo izrabljati, 7. ukinitve odtegljajev od nočnih, 8. namestitev novih uslužbencev, 9. prisilna upokojeitev po dovršitvi 35 službenih let in takojšnja odmera pokojnine, 10. ukinitve odločb o znižanju draginskih doklad, 11. odprava nedeljske službe, 12. ureditev praznikov skladno s krajevnimi razmerami.

Iz kluba p. t. t. uslužbenk. Poročali smo že, da se je pri ljubljanskem poverjeništvu Združenja p. t. t. uslužbencev ustanovil poseben klub uslužbenk. Število članic je doseglo že 120. Klub skuša živahno

Upokojenec

Upokojenci-zadrugarji, pozor! Društvo drž. upokojencev(-enk) v Ljubljani vabi vse svoje člane, ki so včlanjeni v ljubljanski Nabavljalni zadrugi, da se udeležijo občnega zbora te zadruge, ki bo v petek, dne 22. t. m. v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti št. 22/a. Začetek ob polu osmih zvečer. — Pridite prav vsi!

Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani vabi vse državne upokojence (ne le upokojenega učiteljstva!) k pristopu. V letu 1934. je pristopilo 18 članov, umrlo jih je pa samo 6, tako da je število članov za 12 višje. Za vsak smrtni primer plačajo člani po 6 Din, posmrtnina pa znaša že sedaj nad 2000 Din.

Kakor pri nas! Združenje upokojencev za dunavsko banovino v Somboru se pritožuje v svojem glasilu, da je včlanjenih v

navedeni organizaciji komaj 19% drž. upokojencev in upokojenk z ozemlja dunavske finačne direkcije. Vseh upokojencev na navedenem teritoriju je namreč približno 10.000, od teh je včlanjenih komaj 1600, medtem ko ostalih 8400 stoji izven organizacije. Pa tudi od članov jih je velik del, ki dolgujejo za približno 16.000 Din članarine. Prejemajo sicer redno list organizacije, se obračajo nanjo po pojasnila, navste in prosijo za intervencije, na svoje dolžnosti pa ne mislijo. — Precej podobne so razmere tudi v naših stanovskih in strokovnih društvih, v katerih poštvovalni in zavedni člani delajo nesebično za ves stan oz. stroko, čeprav velik del tovarišev za društveno delo ne kaže prav nobenega zanimanja. Seveda se pa ne sramujejo ti sebičnejši, okoristiti se z uspehi stanovskih organizacij.

Zdravstveni drobiž

Posušene tuberkule ohranijo še po devetih do dvajsetih mesecih svojo nalezljivo sposobnost.

Lydenham je oni znanstvenik, ki je v letih 1670 do 1680 kot prvi natančno opisal ošpice in jih končno ločil od koz.

Ob izključno jajčni hrani bi moral odrasli človek pojediti na dan 33 jajec, da bi imelo telo dosti.

Normalni krvi pritisk je po dr. Salterju sledeči: pri moških od 21. do 35. leta 100 do 144 milimetrov, pri ženskah od 21. do 35. leta 100 do 138; pri moških in žen-

skah od 37. do 47. leta do 158; pri moških od 60. do 70. leta do 137, pri ženskah od 60. do 70. leta se more celo še pritisk do 215 označiti kot normalen.

Pri dihanju pljuča svoje zračne vsebine nikdar popolnoma ne oddajo in niso zato nikdar brez zraka. Oddaja zraka je odvisna od globine dihanja in je zato zelo priporočljivo, da globoko dihamo, ker gre na ta način več zraka ven in pride nov in svež zrak na njegovo mesto.

Nohti na naših prstih zrastejo na leto za nekako pet centimetrov. (Iz »Zdravja«.)

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, Gajeva ulica 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.

Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413

Posojila tudi ranžijska (do Din 10.000 -) vsem javnim nameščencem po 8% proti zaznambi na plačo in poročstvu. Hranilne vloge na hranilne knjižice in vloge v tek rač. obrestuje, ako so vezane na krajšo dobo, do 5 1/2 %. Izplačila promptna. Tovariši, rešila nas bo samo stanovska in zadružna zavednost.

Poravnajte naročnino!

Učiteljska tiskarna

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejših do najmodernejših

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

Lastna tvornica šolskih zvezkov

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina
LESKOVIC & MEDEN
Ljubljana, Jurčičev trg 1

Ljubljana
Franciškanska ulica
Telefon št. 2312
Račun po t. hran. 10.761

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5.

r. z. z. o. z.

Telefon št. 2421.

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarovič.

Širite z adružno misel med svojimi tovariši!